

smyslu § 214 tr. z. není proto ničím jiným, nežli vrchnost povinná a povoláná k pátrání, poněvadž současně se spácháním zločinu nastává abstraktní povinnost vrchnosti jej stíhati. V objektivním ohledu vyhledává se proto ke skutkové povaze zločinu nadržování dle třetího případu § 214 tr. z. toliko spáchání určitého činu, který se musí kvalifikovati jako zločin nadržování pachateli se zřetelem na spáchaný čin, jež nesmělo býti před tím přislíbeno (§ 5 tr. z.), ve způsobě přechovávání. První předpoklad je nepochybně dán. Spáchatel Jaroslav Š., o jehož přechovávání jde, dne 17. a 19. prosince 1919 krádeže, jež každá o sobě byla již zločinnou. Než i druhou podmínku dlužno dle zjištěného stavu věci považovati za splněnou. Ve směru tom je rozhodno, poskytla-li obžalovaná Kateřina V-ová Š-ovi přístřeší přes takovou míru, jaké bylo nezbytně zapotřebí ku spáchání zločinu podílnictví na zmíněných krádežích, jehož se dopustila. Na otázku tuto dlužno odpověděti kladně. Ku spáchání zločinu podílnictví stačilo by bývalo úplně, kdyby se byla obžalovaná V-ová obmezila na pouhý fakt převzetí zmíněných částí masa z ukradených zvířat. Její činnost šla však mnohem dále. Půjčila Š-ovi klíč od domu, v němž bydlela, čímž poskytla mu možnost, kdykoliv se k ní uchýliti. Dala jmenovanému a jeho spolupachateli v oněch dvou dnech svůj byt k dispozici, by tam celou kořist donesli, rozdělili a, zejména ohledně vepře, k dalšímu odbytu zpracovali. Na váhu padá zejména též, že druhý den po spáchání první zločinné krádeže totiž dne 18. prosince 1919 sešli se Š. a Antonín V. opět u obžalované Kateřiny V-ové, odkud pak v noci na den 19. prosince 1919 vypravili se do Ch. na druhou krádež. Této další činnosti nebylo zajisté zapotřebí ku spáchání podílnictví na krádeži, a možno v ní spatřovati přechovávání, to jest poskytnutí pobytu Š-ovi, o němž soud zjistil, že je známý zločinec. Po subjektivní stránce pak nevyžaduje se ku zločinu, o nějž jde, ničeho více, nežli vědomí nadržujícího, že poskytuje známému zločinci útulek. Nalézací soud vyloučil vinu obžalované v subjektivním ohledu, výrok jeho nemůže však obstáti, poněvadž, sveden jsa shora uvedeným nesprávným názorem, vyslovil, že nelze usuzovati na úmysl obžalované, Š-a ukrývati, kdyžt ještě vrchnost nezačala po něm pátrati. Kromě toho opomenul soud též v rozsudku vysloviti, věděla-li obžalovaná Kateřina V-ová, že Š. je známý zloděj. Následkem zmíněného právního omylu jest výrok nalézacího soudu co do subjektivní stránky zmatečným a nelze k němu přihlížeti. Ježto pak otázka, měla-li obžalovaná hořejší vědomí, je rázu skutkového, již rozřešiti lze jen na základě volného oceňování důkazů a čerpáního z nich volného přesvědčení, činnost zjišťovací však dle zákona (§ 288 č. 3 tr. ř.) zrušovacímu soudu nepřísluší a poněvadž bez dotyčného zjištění nelze ihned ve věci samé rozhodnouti, náleželo oprávněně dle č. 9 a) § 281 tr. ř. zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek v naznačeném rozsahu zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji opětně projednal a rozhodnul.

Čís. 301.

Orgánu »aktivní kontroly železniční« přísluší nárok na ochranu dle § 68 tr. z. vůči komukoliv, vykonává-li policejní moc, kterou cis. nařízení ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. z r. 1852 propůjčuje železničním zřízencům.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1920, Kr I 449/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. dubna 1920, jímž byla uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti odsouzení obžalované pro zločin dle § 81 tr. z. a přestupek dle § 312 tr. z. důvody § 281 čís. 9 — patrně 9 a) —, ciferně též čís. 10 tr. ř., aniž však ve směru tomto uvádí, kterému trestnímu ustanovení při správném právním posouzení měl by býti skutek obžalované podřaděn. Pokud zmateční stížnost vytýká rozsudku, že nezjistil, věděla-li obžalovaná, že má před sebou úřední osobu, poukázáno budiž na výslovné zjištění, že obžalovaná dopustila se skutku, z něhož jest se jí zodpovídati v době, když se jí byl Josef N. již jako orgán aktivní kontroly představil. S otázkou, znala-li obžalovaná pojem »orgánu aktivní kontroly«, neměl soud příčiny v rozsudku zvláště se zabývat, poněvadž se obžalovaná neznalosti té vůbec nedovolávala, to tím méně, ona jest manželkou zřízence dráhy a od svého muže dle vlastního udání bezprostředně před výstupem se dověděla, že mu N. bafoch s uhlím na nádraží zabavil. Má-li stížnost za to, že obžalovaná již proto nemařila služebního výkonu Josefa N., poněvadž služební výkon ten směřoval přece jen k tomu, by odcizené uhlí zůstalo na nádraží, stačí poukázat ji na to, že Josef N. u výkonu své služby jako orgán aktivní kontroly zabavil dělníku Františku T. bafoch s ukradeným uhlím a další jeho výkon služby záležel v tom, by se zabavenými pachateli, bafochem i uhlím dále dle předpisů bylo naloženo, nehledíc k tomu, zda bafoch byl vlastnictvím pachatele krádeže uhlí či osoby třetí, obžalované. Nesprávně jest však též stanovisko stěžovatelčino, že Josef N. dle znění legitimace a otevřeného listu, jemu ředitelstvím dráh vydaných, splnomocněn byl prý toliko ku provádění kontroly na nádražích, drahách a vůči zřízencům dráhy a je tedy úřední osobou jen pro vnitřní službu na dráze vůči osobám, které nacházejí se ve službě železniční nebo dráhy používají; vůči obžalované, jež v době skutku v žádném takovém poměru ku dráze nebyla, úřední právomoci prý neměl. Stížnost poukazuje tu zvláště na větu »otevřeného rozkazu«, týkající se oprávnění, »jménem ředitelství státních drah dožadovati se součinnosti četnictva, policejních a soudních úřadů při provádění domovních a osobních prohlídek za účelem šetření železničních krádeží,« z něhož dovozuje, že proti osobám, nejsoucím v žádném poměru ku dráze, zakročovati může jen prostřednictvím shora uvedených vrchností. Než Josefu N. udělené úřední zmocnění jest jen výronem policejní moci, kterou cis. nařízení ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. z r. 1852 v §§ 101—102 udílí železničním zřízencům, jak se také »otevřený list« výslovně těchto předpisů dovolává. Nesprávně bylo by však vůči předpisu posl. odst. § 102 cit. nař., dle něhož želez. orgány u výkonu této policejní moci požívají zákonité ochrany vůči obecnstvu vůbec jako každý jiný veřejný úředník správní, chtíti obmezovati tuto povahu veřejného orgánu jen na styk se zřízenci železničními nebo cestujícím obecnstvem. Poměr podřadění pod policejní moc Josefa N. jako orgánu aktivní kontroly nastal již tím, že obžalovaná vstoupila do místností nádražních, zvláště pak za

účelem, by se zmocnila svého bafochu, Josefem N. úředně zabaveného. Že »otevřený rozkaz« poukazuje orgán aktivní kontroly, by v jistých směrech dožadoval se součinnosti četnictva, policejních a soudních úřadů, shoduje se s ustanovením citovaných §§ 101, 102, dle nichž policejní moc železničních orgánů je rázu subsidiárního. Tam však, kde tato policejní moc přišla ku platnosti, poskytuje dotýčnému železničnímu orgánu neobmezený nárok na ochranu § 68 tr. z. vůči komukoli. Nelze proto výrok odsuzující uznati nezákonným a bylo zmateční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 302.

Zločin vydírání dle § 98 b) tr. zák. jest dokonán již vyslovením pohrůžky, jež odpovídá tomuto předpisu zákona. Stačí, byla-li pohrůžka objektivně s to, by vyvolala obavy.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1920, Kr I 189/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 10. května 1920, jímž byl uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 lit. b) tr. z. a přestupkem § 333 tr. z. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Skutková podstata zločinu vydírání dle § 98 b) tr. z. záleží v pohrůžce uškozením na právních statcích, v zákoně blíže uvedených, pronesené v úmyslu, vynutiti na ohroženém nějaké konání, trpění neb opomenutí, jest-li vyhrůžka způsobitou, vyvolati u ohroženého důvodnou obavu. Dle toho je zločin dokonán již vyslovením pohrůžky, takto kvalifikované, zvláště když ke znakům skutkové povahy tohoto deliktu nenáleží výsledek. Dlužno proto čin obžalovaného posuzovati dle stavu věci, jaký byl v době pronesení inkriminované pohrůžky a nejsou v důsledku toho změny poměrů, potom navstávší, pro posouzení směrodatnými. Rozhodno je proto, zda pohrůžka trestním udáním v době, kdy ji obžalovaný vůči mlynáři Ottu V-ovi ve vyděračském úmyslu vyslovil, totiž dopoledne dne 11. března 1920, byla s to, by vzbudila u ohroženého důvodné obavy. Na otázku tuto odpověděl nalézací soud kladně, odůvodnil správně svůj výrok a nelze v tom shledati právního omylu. Soud zjistil, že obžalovaný představil se V-ovi již v únoru 1920 jako úředník berního úřadu; že později, když V. vůči němu projevil domněnku, že ho pokládá za detektiva, obžalovaný ho v tomto mínění ujistil, že na to při setkání se v Š. řekl V-ovi, že musí jíti na dráhu kontrolovati, že v kritický den dopoledne hledal ve mlýně V-ově »černou knížku«, že na to v kuchyni při rozmluvě vykládal, že byl dříve rekvisičním komisařem, že se však někdy na úkor práva milostivě zachoval, obzvláště, když mu bylo něco »strčeno«; že pak vůči samotnému V-ovi prohlásil, že doposud hrál s ním komedii, že je nyní ve službě a musí naň učiniti oznámení pro nedovolený prodej mouky a předražování. Na základě těchto zjištění uznal soud, že pohrůžka byla s to, by vzbudila u V-a důvodné obavy, že obžalovaný pohrůžku splní